

Prioriteringar inom ögonsjukvård sorterade i diagnosordning

Antagna av Sveriges ögonklinikchefer vid nationellt möte 2005-09-22. Revideras årligen.

Patientgrupper - sjukdomstillstånd	Prio	Angelägenhetsgrad Behov 1-10	Åtgärd	Åtgärdens Effekt A-F Risk	Evidensgrad God-ingen	Diagnosnummer
Aggressiva infamationer, -infektioner i ögats yttre del	III	4	Medicinsk behandling	B	God	H10.3, H01.0
Akut glaskroppsavlossning	III	3	Diagnostik	C	God	H43.8
Akut inflammation i ögats inre delar, i orbita el adnexa	I	2	Medicinsk beh	A	God	H05.0
Akut näthinneavlossning	I	2	Op	B	God	H33.0
Akut penetrerande skada av ögongloben med/utan främmande kropp	I	2	Op	B	God	S05.5-05.6
Akut skelning hos vuxen eller barn	I	2	Utredning	B	God	H49.0, H50.0
Avstötningsreaktion av hornhinnetransplantat	I	2	Medicinsk behandling	B	God	T86.8
Dermatochalasis med synfältsstörningar	III	6	Op	B	God	H02.3
Dermatochalasis utan synstörning	IV	10	Info/op	B	God	H02.3
Diabetesretinopati med makulopati med syn > 0.1	I	3	Laser, angio, ev intravitr inj	C	God	H36.0A/B
Diabetesretinopati med makulopati och syn < 0.1	II	4	Syncentr, ev intravitr inj	D	God	H36.0A/B
Diagnostik vid allvarlig neurologisk sjukdom	I	2	Utredning	C	God	Z03.3
Dubbelsidig katarakt m måttliga besvär	III	6	Op	B	God	H25.0
Dubbelsidig katarakt med påtagliga besvär	III	4	Op	B	God	H25.0
Dubbelsidig katarakt med visus < 0.1	I	3	Op	B	God	H25.9
Dyslexi	IV	7	Utredning	C	God	Z01.0, R48.0
Efterstarr m visus < 0.5	III	5	Laser	B	God	H26.0
Efterstarr m visus > 0.5	III	6	Laser	B	God	H26.4
Ej laserbehandlad diabetiker med misstänkt glaskroppsbloodning	I	2	Diagnostik	C/B	God	H36.0B
Ej synskärpestörande hornhinnegrumling	III	8	Ev utredning	D	God	H17.9
Ektropion	III	7	Op	B	God	H02.1
Endoftalmit	I	2	Op/medicinsk beh	B	God	H44.0
Ensidig katarakt eller dubbelsidig katarakt med lindriga besvär	III	8	Info till pat	B	God	H25.0
Ensidig katarakt m måttliga besvär. God syn andra ögat	III	6	Op	B	God	H25.0
Ensidig katarakt med påtagliga besvär	III	4	Op	B	God	H25.0
Entropion och trichiasis	III	4	Op	B	God	H02.0

Exsudativ makuladegeneration, åtkomlig för laserbehandling	I	3	Laser	C	God	H35.3
Glasögonbehov hos ögonfriska personer över 8 år	IV	9	Info	B	God	H52
Glaukom m välregl tryck och stabilt synfält	I	4	Kontroll	C	God	H40.9
Habiliteringsbarn	II	4	Synhjälp/Syncentral	C	God	
Hereditär retinal sjukdom	II	5	Utredn, rehab	Effekt D, Nytt A	God	H35.5
Intyg	IV	8	Intygutfärdande	C	God	Z02.4, Z02.7
Juvenil RA	I	3	Utredning/behandling	B	God	M08.0, Z13.5
Katarakt som leder till akut komplikation	I	2	Op	B	God	H25.9
Keratit m fl hornhinneåkommor som kan ge bestående ärr utan beh	I	2	Medicinsk behandling	B	God	H16.3
Keratokonius m ökande besvär	III	6	Glas/åtg	C	God	H18.6
Keratokonius som ej har kunnat åtg med k-linser och som kräver op åtg	III	4	Op	C	God	H18.6
Kongenital ptos, ej synhotande	III	5	Op	Effekt B, Nytt A	God	Q10.0
Kongenital ptos, synhotande	I	2	Op	Effekt B, Nytt A	God	Q10.0
Kongenital, infantil och juvenil katarakt	I	2	Op/screening	Effekt C, Nytt B	God	Q12.0, H26.0
Kongenital glaukom	I	2	Op/screening	Effekt C, Nytt B	God	Q15.0
Kontroll av ögontryck p g a hereditet för glaukom, 2 nära släktingar	III	8	Kontroll	D	Viss	H40.0, Z83.5, Z01.0
Kontroll av ögontryck p g a hereditet hos avlägsen släkting	III	10		E	Viss	H40.0, Z83.5, Z01.0
Kontroller av okulär hypertension etc	III	6	Kontroll	D	God	H40.0
Kraftigt förhöjt ögontryck med värk. Akut glaukom	I	2	Laser/op/medicinsk beh	A	God	H40.9
Kraftigt förhöjt ögontryck utan värk	I	2	Medicinsk beh/op	C	God	H40.9
Kraftigt våld mot ögonloben	I	2	Utredning, ev kirurgi	C	God	S05.1
Kronisk infammation i tårvägar	III	5	Op	B	God	H04.3, H04.4
Kvarstående glaskroppsblödning vid diabetesretinopati, > 6v	I	3	Op	C	God	H36.0, H43.1
Känt glaukom m dålig tryckregl och progred synfältsdefekter	I	2	Medicinsk beh/op	C	God	H40.9
Laserbehandlad diabetiker med misstänkt glaskroppsblödning	I	4	Diagnostik	C	God	H36.0
Lindrig inflammation, lokalt eller generellt i ögats yttre delar	III	8	Medicinsk behandling	D	God	H10.9
Lätt - måttlig inflammation i ögonlock	III	9	Medicinsk behandling	D	Viss	H01.0
Lätt ptos, åldersrelaterad	IV	10	Info/op	B	God	H02.4
Makulahål	I	4	Op	C	God	H35.5
Makular pucker	I	4	Op	C	God	H35.3
Misstänkt eller verifierad malign tumör i ögat, orbita eller i tårvägar	I	2	Utredning/op/strålbeh	C/B	God	D48.7, C69.9
Misstänkt eller verifierad skelning som kräver amblyopibehandling	III	3	Op/glas/lapp	B	God	H53.0
Misstänkt ögonlockstumör	I	2	Utredning/op	B	God	D48.5
Nyupptäckt glaukom m papill och synfältsskada	I	3	Medicinsk beh/op	C	God	H40.9
Näthinneavl, ej läkt där makula varit avl. Bra syn på kontralat ögat	III	4	Op	D	God	H33.0
Näthinneavl, ej läkt och makula varit avl. Dålig syn på kontralat ögat	I	2	Op	D	God	H33.0

Plötslig synnedsättn med anamnes på <2 veckor, inga andra symtom	I	3	Utredning	C	God	H53.9
Plötslig synnedsättning sista dygnet, ev även andra symtom	I	2	Utredning	C	God	H54
Prolif diabetesretinopati med stort klin behov av laserfotokoagulation	I	2	Laser	C	God	H36.0B
Proliferativ diabetesretinopati med behov av glaskroppskirurgi	I	2	Op	C	God	H36.0B, E10.3
Pterygium av progressiv typ	III	4	Op	B	God	H11.0
Recidiverande kornealerosion	III	5	Laser/excimer	C	God	H18.8
Refraktionsfel	IV	10	Refraktiv kir på kosm indik	C	God	H 52.7
Rehabilitering av personer med hastigt påkommen bilat synförlust	II	3	Syncentral	C	God	
Rehabilitering av personer som förlorat läsförmågan	II	4	Syncentral	C	God	
Retinal ruptur p g a glaskroppsavlossning	I	2	Laser	B	God	H33
Rinnande ögon, epifora	III	8	Medicinsk behandling	D	God	H04.2
ROP behandling	I	2	Laser	B	God	H35.1
Screening för prematuritetsretinopati (ROP)	II	2	Kontroll	C	God	Z13.5
Screening och kontroll av patienter med diabetes	II	4	Kontroll	C	God	Z 13.5
Sjd med måttliga till kraftiga synneds grumlingar i båda hornhinnorna	III	4	Laser/op	C	God	H17.9
Skelning hos barn utan påtaglig amblyopi el annan sjukdom i ögat	III	6	Op	C	God	H50
Skelning hos vuxna m relaterade sociala besvär	IV	9	Info/op/glas	C	God	H50.0
Skelning hos vuxna med svåra funktionsstörningar, diplopi etc	III	5	Op/glas	B	God	H49, H50
Smärre hudförändr i anslutning till ögat utan misstanke om malignitet	III	9	Op	B	God	D23.1
Svår bränn, syra eller lutskada av ögat	I	2	Spolning, med beh, oper	C	God	T26
Svår endokrin oftalmopati	I	2	Medicinsk beh/op	C	God	H06.2, E05.0
Svår skada på ögonglobens omgivning	I	3	Op	B	God	S05.4
Svår åldersrelaterad ptos, avsevärda subj besvär, påverkat synfält	III	5	Info/op	B	God	H02.4
Temporalisarerit	I	2	Medicinsk beh/op	A	God	M31.6
Torra ögon med kraftiga besvär. Sjögren, sicca	III	5	Medicinsk behandling	C	God	M35.0
Torra ögon, måttliga besvär	III	7	Medicinsk behandling	D	God	H04.1
Tårvägsinsufficiens alt tårvägsstenos hos vuxen	III	9	Op	D	God	H04.9
Tårvägsstenos hos barn	III	5	Op	B	God	Q10.3
Vaskulära retinala sjukdomar, t ex trombos	III	4	Kontroll/laser/med beh	D	God	H34.9
Ytlig skada på ögat eller ögonregionen	III	6	Medicinsk beh/op	B	God	S05.0, S00.1-2
Åldersrelaterad torr makuladegeneration med synnedsättning	III	7	Information	E	Ringa	H35.3
Ögonmissbildning hos barn	I	2	Op	B	God	Q10-Q15

Riksdagens prioritering

- I. Vård av livshotande akuta sjukdomar. Vård av sjukdomar som utan behandling leder till varaktigt invalidiserande tillstånd eller för tidig död. Vård av svåra kroniska sjukdomar. Palliativ vård och vård i livets slutskede. Vård av människor med nedsatt autonomi.
- II. Prevention. Habilitering/rehabilitering.
- III. Vård av mindre svåra akuta och kroniska sjukdomar.
- IV. Vård av andra skäl än sjukdom eller skada.

Angelägenhetsgrad

1. Omedelbart livshot
2. Risk för mycket allvarlig skada, för tidig död, betydande invaliditet
3. Risk för allvarlig skada, bestående men eller mycket låg hälsorelaterad livskvalitet
4. Risk för förväntad försämring, ej vidmakthållen funktion eller ADL-nivå
5. Risk för betydande olägenhet, ökad sjuklighet, förlängd sjukdomsperiod, sänkt hälsorelaterad livskvalitet
6. Risk för olägenhet, skada, bestående men eller låg hälsorelaterad livskvalitet
7. Sannolikt ökad risk för försämrad hälsoupplevelse eller ej optimal hälsorelaterad livskvalitet
8. Möjlig ökad risk för sjuklighet, försämring av funktionsnivå
9. Risk för sänkt hälsorelaterad livskvalitet enligt patientens uppfattning, och vetenskap och beprövad erfarenhet motsäger ej detta
10. Ingen risk för ökad sjuklighet, försämrad funktionsnivå eller försämrad hälsorelaterad livskvalitet

Behandlingseffekt

- A. Förtida död/sjuklighet kan förhindras
- B. Tillståndet kan botas
- C. Sjukligheten kan påverkas mycket och överlevnaden förlängs
- D. Sjukligheten kan påverkas i viss utsträckning
- E. Ingen effekt
- F. Risk för försämring

Nytta av åtgärden

- A. Åtgärden nödvändig för diagnos och behandling
- B. Åtgärden har stor/avgörande betydelse för diagnos och behandling
- C. Åtgärden har stort värde för diagnos/möjlighet till behandling
- D. Åtgärden är av visst värde för diagnos/möjlighet till behandling
- E. Åtgärden är ej användbar för diagnostik vid det aktuella tillståndet
- F. Åtgärden är ej användbar för diagnostik vid det aktuella tillståndet och medför dessutom risk för försämring

Evidens etablerad metod

God	Minst två publicerade studier med högt bevisvärde t ex randomiserade, kontrollerade behandlingsstudier (RCT) med entydiga resultat.
Viss	En studie med högt bevisvärde plus två med medelhögt bevisvärde.
Ringa	Minst två studier med medelhögt bevisvärde.
Ingen	Enstaka studier med lågt bevisvärde t ex fallbeskrivningar.

Evidens ny metod

- God** Dags för tillämpning i rutinsjukvård med skärpt observans om metodens kostnader står i rimlig proportion till medicinska nyttan.
- Viss** På väg in i rutinsjukvård, ytterligare oberoende RCT och mer entydiga resultat krävs.
- Ringa** Något mera utprövat. Flera större och bättre studier behövs.
- Ingen** Rent experimentell metod.